

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning vedrørende en midlertidig ordning af spørgsmålet om Færøernes fiskerigrænse.

(Forslaget til folketingsbeslutning findes i tillæg A. sp. 2371, fremsættelsen i tiden den sp. 3539).

Sagen sattes til forhandling.

Dupont: Det foreliggende forslag til folketingsbeslutning om en færøsk-dansk og britisk overenskomst om fiskerigrænserne ved Færøerne er et fuldgyldigt udtryk for, at man i internationale spørgsmål når længst ad forhandlingens vej. Som helhed kan det siges, at det resultat, der her foreligger, giver det færøske fiskeri bedre betingelser, end tilfældet var under overenskomsten af 1955 og den oprindelige traktat af 1901. Uden at ødelægge muligheden for, at der ved senere forhandlinger kan rykkes helt ud til en 12 sømils grænse, giver overenskomsten her en grænse på 6 sømil for de engelske fiskere og 12 sømil for andre nationer. Inden for de 6-12 sømil gives yderligere dispensationer i form af fredningsbestemmelser, hvorefter der i perioder kun må fiskes med lang- og håndliner i bestemte områder nord, vest og syd for Færøerne.

Der er grund til at takke de forhandlere, der har været med her — det gælder repræsentanter fra såvel Færøerne som England — idet der er vist imødekommenhed og vilje til at nå et positivt resultat, og denne tak skal gælde den højtærede statsminister, den højtærede udenrigsminister og alle implicerede embedsmænd. Jeg finder dog anledning til her også at takke den højtærede finansminister, der ved forhandlingerne i Thorshavn og i England i september 1958 har øvet en betydelig indsats for at få denne overenskomst bragt i stand. Ikke mindst blev der ved gennemførelsen af den islandske tolvmilegrænse skabt et farligt område, hvor uforsigtighed meget nemt kunne have haft kedelige følger for vort samarbejde såvel med England som med Island, ligesom de berettigede krav fra Færøerne måtte tilgodeses.

Som det fremgår af overenskomstens

forhistorie, har der siden 1901 været en fiskerigrænse på indtil 3 sømil. I 1955 rettedes det til 3 sømil efter rette basislinjer fra de yderste odder og skær. Det internationale fiskeri omkring 1901 betød ikke den store konkurrence for færøsk fiskeri. Udviklingen siden da har medført en omfattende mekanisering og et stærkt intensiveret fiskeri, hvor mange nationer gennem den sidste menneskealder har udvidet deres fangst til at foregå i de nordlige områder. Det færøske fiskeri har i samme periode udviklet sig ganske betydeligt. Befolkningen er i stigende grad blevet afhængig af det udbytte, som fiskeriet kan give. De åbne robåde erstattes med trawlere og større kuttere. Dertil kommer, at færingerne med berettigelse kan sige, at de gennem deres fiskemetoder er i stand til i højere grad at beskytte fiskebestanden, end tilfældet er med de store udenlandske trawlere, der er i færd med at udtømme bestanden gennem rovdrift, der drives på de færøske banker. Under et besøg sidste sommer på Færøerne hørte jeg gang på gang den udtalelse: hvis Island får anerkendt 12 sømils grænsen, er det en livsbetingelse for os, at der også kommer en regulering af fiskeriet omkring vore øer.

Ved nærmere undersøgelse af forholdet må man give færingerne ret. Uden for tre-milegrænsen finder der et omfattende internationalt trawlfiskeri sted. Fiskeriet drives så intensivt, at der er tale om, at fiskeyngelen tages med og plantevæksten ødelægges. Tiden nærmer sig, hvor der slet ingen fisk er at fange. Færingerne er eksperter i fiskeri med langline, og gennem en modernisering af denne form har man opnået betydeligt udbytte, idet man får de store fisk og gennem denne metode også er i stand til at beskytte yngel og plantevækst. Det er i det hele taget et stort spørgsmål, om det ikke i høj grad skal overlades til de specielle fiskerinationer i de nordlige farvande at sørge for forsyningen af fisk også til de store nationer. Det er givet, at Færøerne, Grønland og Island har vitale interesser i, at fiskeriet i de nordlige farvande forbeholdes disse områders befolkning. De er udelukkende henvist til at leve af det udbytte, havet kan give. Det ses bl. a. af den kendsgerning, at Færøernes eksportindtægter for de 90 pct.s

[Dupont.]

vedkommende udgøres af fiskeriet, ligesom over en tredjedel af befolkningen direkte er henvist til at hente sin fortjeneste på havet.

Den islandske udvidelse til 12 sømil har betydet øget pres på de færøske fiskebanker. Dertil kommer, at man gennem 55 pct.s beskætningen af færøske fiskere og islandske trawlere har udvirket, at over 1 000 fiskere, der arbejdede for Island, er blevet ledige. Det viser yderligere vanskelighederne for Færøerne, og det giver mig anledning til at fremhæve ønsket om at give færingerne øgede muligheder for at fiske ved Grønland. Når jeg understreger spørgsmålet om, at fiskeriet i de nordlige områder skal forbeholdes disse områders befolkning, skal det også ses på baggrund af, at disse områders nationalindkomst er afhængig af fiskeriet på en helt anden måde end de store landes. Hvad betyder det nationaløkonomisk for de store nationer at give afkald på den indtægt, der flyder af trawlfiskeriet her? Det er ikke mange procent, men for de nordlige landes befolkninger betyder denne indtægt alt. Når man samtidig kan sikre de store landes forsyning af fisk, ville det derfor være godt og rigtigt at nå frem til en international forståelse på dette område.

Overenskomstens historie giver et godt billede af, at udviklingen til det stærkt intensiverede fiskeri har givet de nordlige lande vanskeligheder ved at klare sig. Islands opsigelse af traktaten i 1949 og dets fastsættelse af en firmilegrænse med virkning fra 1952 var udtryk herfor. Det afstedkom en blokade mod landing af islandsk fisk i britiske havne, som løb til 1956.

Den 22. april 1955 opnåede Danmark en nyordning. Denne ordning fastsætter fortsat 3 sømils fiskerigrænse, men beregnet efter basislinjer med udgangspunkt fra de yderste odder og skær, således at området rent faktisk bliver betydelig større. Det er bemærkelsesværdigt, at denne overenskomst skulle løbe uopsigelig i 10 år med et opsigelsesvarsel på 2 år, altså i realiteten til 1967. Som det fremgår af bemærkningerne, var det dog en færøsk betingelse, at overenskomsten skulle tages op til revision, såfremt der enten på international basis eller ved bilaterale ordninger måtte blive vedtaget principper, der ville være gunstigere for Færøerne. Denne overenskomst blev ved-

taget også med folkeflokkens stemmer; kun løsrivelsespartiet gik imod.

Det britisk-islandske forlig i 1956, der de facto tolererede den islandske 4 sømils grænse og ophævede den britiske blokade mod landing af islandsk fisk, gav naturligt på Færøerne forventninger om, at overenskomsten af 1955 måtte blive ført á jour, men på grund af den forestående konference i foråret 1958 blev behandlingen af sagen, der var rejst i 1957, udskudt, til denne internationale konferencens resultat var kendt. Det danske synspunkt på den internationale konference i 1958 var det, at en stats fiskeriterritorium normalt bør have samme udstrækning som dets søterritorium, og at den maksimale bredde af dette territorium ikke bør overstige 6 sømil. Som en undtagelse herfra bør der efter den danske regerings formening i særlige tilfælde, hvor lande eller områder har en isoleret geografisk beliggenhed og deres befolkninger, hvad udkommet angår, i usædvanlig høj grad er afhængige af havet, gives adgang til at hævde et særligt fiskeriterritorium på indtil 12 sømil, medens det egentlige søterritorium også i disse tilfælde skal udgøre maksimalt 6 sømil. Der kunne ikke opnås tilslutning til dette synspunkt. USAs forslag om en 6 sømils grænse og derudover en særlig fiskerizone på 6 sømil med ret til fiskeri for lande, der inden for de sidste 5 år havde haft denne ret, imødekom ikke de færøske ønsker, hvorfor det danske synspunkt fortsat er, at isolerede områder skal have ret til at hævde de fulde 12 sømil uden klausuler.

Begivenhederne på Færøerne i forbindelse med fiskerigrænseproblemet tog fart efter 1. juni 1958, da den islandske regering meddelte, at den pr. 1. september uanset resultatet på Genèvekonferencen ville gennemføre 12 sømils grænsen. Det færøske lagting besluttede den 6. juni at følge denne beslutning op. Herefter forhandlede der den 16. juni mellem repræsentanter for landsstyret og regeringen. Denne forhandling vakte betydelig interesse og forårsagede en polemik; der fulgte dog en saglig drøftelse af problemerne, hvorefter det fremgik, at regeringen ikke havde svigtet Færøerne, men tværtimod ville hjælpe, og at skrivelserne i det specielle løsrivelsesorgan på Færøerne for den 14. september savnede

[Dupont.]

ethvert grundlag. Det fremgik af forhandlingerne, at man ikke uden videre kunne ændre overenskomsten af 1955.

I denne overenskomst fastslås det, at den vil blive taget op til revision, såfremt og så snart der enten på international basis eller ved bilaterale ordninger måtte blive vedtaget principper vedrørende fiskerigrænserne, som ville være til gunst for Færøerne. Det var derfor klart, at man ikke kunne komme uden om en forhandling med Storbritannien. Det viste sig da også, at lagtinget og landsstyret var på det rene med, at så længe der ikke var foretaget ændringer på internationale, regionale eller bilaterale områder, kunne man ikke komme uden om forhandling, og så afgang det i virkeligheden af en goodwill fra den engelske regering, om man kunne nå positive resultater. Da det heller ikke lykkedes gennem NATO at få regionale aftaler i stand med Island, blev udgangen på forhandlingerne med landsstyret for Færøerne, at man måtte gennemføre forhandlinger med Storbritannien.

Den nye overenskomst med Storbritannien må betragtes som midlertidig og som udtryk for et kompromis. Den tager skyldigt hensyn til Færøernes berettigede interesser og er da også godkendt af det færøske lagting. Der er i overenskomsten givet indrømmelser fra begge parter. I overenskomstens afsnit VII fastslås det, at den ikke skal anses for at præjudicere parternes synspunkter, for så vidt angår folkerettens regler om afgrænsning af og grænser for det ydre territoriale farvand eller for den eksklusive jurisdiktion i fiskerispørgsmål. Overenskomsten skal da heller ikke gælde længere, end til en almindelig international konvention træder i kraft.

Baggrunden er altså først og fremmest den, at det ikke lykkedes at nå til international overenskomst i 1958, og at den nye FN-konference om sagen først finder sted i 1960. Hovedindholdet af overenskomsten er, at der fastsættes en 6 sømils grænse, og at der inden for yderligere 6 sømil gives ret til fiskeri for de fartøjer, der er indregistreret i Storbritannien; denne ret er ikke ubegrænset, idet man fastslår, at der inden for 3 områder nord, vest og syd for Færøerne kun må fiskes med lang- og håndline. Begrænsningen gælder i det nordlige om-

råde fra 15. februar til 15. april, i det vestlige fra 15. november til 15. april og i det sydlige fra 1. oktober til 31. maj. Over for andre nationer hævdes der herefter en 12 sømils grænse. Så vidt det fremgår af den højtærede udenrigsministers fremsættelse, er det kun Storbritannien, der kan påberåbe sig ret til regelmæssigt fiskeri inden for 12 sømils grænsen, hvorefter man mener, at den nye midlertidige ordning ikke vil blive anfægtet fra anden side.

Den foreliggende overenskomst giver mig anledning til at spørge den højtærede udenrigsminister, om det ved kommende forhandlinger i FN fra dansk side vil blive fremholdt, at man ikke alene ønsker de 12 sømil fastslået for Færøerne og Grønland, men at man også vil forlange de 12 sømil registreret fra de yderste odder og skær efter lige basislinjer. Jeg forstår af det færøske lagtings betænkning om sagen, at dette er af vital betydning for det færøske fiskeri, ligesom det faktisk også er af international interesse, da det gælder bevarelsen af fiskebestanden.

Dernæst tillader jeg mig at spørge den højtærede forsvarsminister, hvordan man har tænkt sig overholdelsen af den nye fiskerigrænse gennemført. Det er min opfattelse, at man såvel ved den nærværende udvidelse som ved eventuelt efterfølgende udvidelser af fiskerigrænsen vil få betydelige opgaver med hensyn til en effektiv inspektion. Det kan derfor blive nødvendigt at sørge for mere moderne både til varetagelse af denne opgave.

Set i forhold til overenskomsten af 1955 er dette kompromis et stort fremskridt. Dels udvides fiskerigrænsen betydeligt, dels er der tale om en midlertidig ordning, der kan revideres 2½ år efter undertegnelsen. Man må gå ud fra, at en ny international aftale, der går i retning af yderligere udvidelse, vil fremme de færøske ønsker, ligesom man fra dansk side vil gøre alt for at fremme færingerne interesser.

Det skal understreges, at forhandlingerne med Storbritannien er sket med færøsk sagkyndig bistand, ligesom 18 af lagtingets 30 medlemmer står bag den nye overenskomst. De 18 medlemmer er socialdemokratiets 8, sambandspartiets 7, det gamle selvstyres 2 og løsgængerer Kjartan Mohr. Det betyder, at langt den overvejende del af

[Dupont.]

det færøske folk står bag denne ordning. Det skal bemærkes, at folkeflokkens 4 medlemmer undlod at stemme, og 1 medlem var fraværende under afstemningen. Det vil i realiteten sige, at kun løsrivelsespartiets 7 medlemmer stemte imod, og da disse fra første færd har afvist forhandlinger med Storbritannien og i øvrigt slet ikke ønsker samarbejde med Danmark, kan folketinget roligt se bort fra deres standpunkt. For folkeflokken gælder det, at man bør huske, at dette parti som medlem af landsstyret under sidste lagting gik ind for de 3 sømil og således gennem sit „stemmer ikke“ har tilkendegivet at have skiftet standpunkt. Men da overenskomstforslaget, som det her foreligger, giver mere end 1955-overenskomsten og hurtigere kan opsiges end overenskomsten dengang, må det betegnes som et fremskridt.

Lad mig sluttelig understrege, at regeringen under hele forløbet af de langvarige forhandlinger har bestræbt sig for at imødekomme de færøske ønsker. Det foreliggende kompromis mellem Danmark og Storbritannien er det, der i det hele taget har kunnet nås. Manglende overenskomst om den islandske 12 sømils grænse og det negative resultat af den internationale konference har bevirket, at der ikke kunne opnås mere, men det er tilfredsstillende at vide, at der under alle forhold har været tale om et energisk arbejde for at imødekomme de færøske ønsker.

På denne baggrund skal jeg for socialdemokratiet anbefale overenskomsten til en hurtig og velvillig behandling, af hensyn til de færøske interesser eventuelt også uden udvalgsbehandling.

Thorkil Kristensen: Efter den udførlige tale, den ærede socialdemokratiske ordfører nu har holdt, ville det vistnok føles ejendommeligt, hvis de øvrige ordførere også gik nærmere i enkeltheder med hensyn til forslagens behandling, så meget mere som den højtærede udenrigsminister i sin fremsættelsestale og i bemærkningerne har gjort rede for de synspunkter og argumenter, som har ført til forslaget og givet baggrunden for dette.

Jeg skal derfor nøjes med at sige, at vi fra venstres side hilser med tilfredshed, at

der nu er opnået en ordning med England, som Færøernes lagting kan tiltræde. Vi forstår, at det er regeringens hensigt at tilstræbe en almindelig tolvmilegrænse for Færøernes vedkommende, og det kan vi bifalde. Men man har jo måttet tage hensyn til bestående interesser, og det er det, der har fundet udtryk i den udformning, overenskomsten har fået. Vi skal derfor ganske kort anbefale, at det høje folketing godkender denne overenskomst, og vi finder ikke, det er nødvendigt at nedsætte et udvalg i den anledning, da der ikke kan være nogen tvivl om, at vi må tiltræde overenskomsten i den form, den har.

Jeg forstår imidlertid, at det er tanken at lade overenskomsten følge op med en kongelig anordning, hvori spørgsmålet ordnes på mere generel basis med gyldighed over for alle lande. Vi vil finde det rigtigst, at denne kongelige anordning forelægges til drøftelse i det udenrigspolitiske nævn — hvor man jo også hidtil i en række møder har behandlet disse spørgsmål, og hvor det vil være betimeligt at behandle dem også i fremtiden — da jeg forstår, at problemet skal ordnes for Grønlands vedkommende, og der må jo også under disse kommende overvejelser tages det fornødne hensyn til danske fiskeriinteresser. Dette gælder ikke blot, når man nu skal tage spørgsmålet op for Grønlands vedkommende, men også når man mere generelt skal tage stilling til Danmarks holdning ved den af FN sammenkaldte konference, som ventes afholdt næste forår.

Jeg skal med disse bemærkninger anbefale, at man tiltræder det foreliggende forslag.

Ole Bjørn Kraft: Også det konservative folkeparti kan tiltræde forslaget, således som det foreligger. Tinget er jo i virkeligheden stillet over for enten at skulle sige ja eller nej, men da forslaget har fundet tilslutning i det færøske lagting, som mener, at det som en midlertidig ordning er tilfredsstillende ud fra færøske interesser, og da Storbritannien har tiltrådt det, og da danske interesser ikke synes at være gået for nær ved forslagens udarbejdelse, er der ikke grund til andet end at tiltræde det.

Også vi er interesseret i, at beslutningen gennemføres hurtigt, og vil derfor ikke insi-

[Ole Bjørn Kraft.]

stere på, at der nedsættes et udvalg om denne sag. Vi går ud fra, at hvis der sker en ændring i fordelingen af beføjelserne mellem rigsregeringen og hjemmestyret, vil der i tide blive givet meddelelse derom og åbnet adgang til forhandling, således at der hverken formelt eller reelt bliver truffet nogen beslutning, som ikke i forvejen har været forelagt de forfatningsmæssige organer.

Jeg synes, man må hilse med glæde, at det grønlandske landsråd har truffet en beslutning om at give færingerne en vis udvidet adgang til fiskeri ved Grønland. Her har vi et andet betydningsfuldt område, hvor en nyordning med hensyn til fiskerigrænsen og søterritoriet også trænger sig på, for at berettigede interesser kan blive varetaget. Jeg håber, at det vil være muligt i det udenrigspolitiske nævn eller i Grønlandsudvalget — hvor man nu finder det mest rimeligt — i en ikke for fjern fremtid at få lejlighed til at modtage en orientering fra regeringen om, hvorledes forholdene ligger, om der er forberedende drøftelser i gang inden for regeringen eller på anden måde, således at man ikke hovedkulds skal blive stillet over for at skulle tage en beslutning; det var nemlig i nogen grad tilfældet i det færøske spørgsmål. En overgang så situationen jo meget broget ud, men vi kan vel i dag lykønske både regeringen og landet til, at man er kommet tørskoet i land, hvis man kan bruge et sådant udtryk om en fiskerigrænse.

Lannung: Også jeg kan tiltræde det foreliggende forslag til folketingsbeslutning, og jeg kan, da jeg allerede under den udenrigspolitiske debat forleden havde lejlighed til at omtale sagen, nøjes med at udtale min tilfredshed med den indgæede overenskomst. Det resultat, der her gennem forhandlinger er opnået ved god vilje fra alle sider, tjener parterne til ære, og det kan efter vor opfattelse være et godt eksempel til international efterfølgelse på, hvad der selv under vanskelige og komplicerede forhold kan nås, når der er vilje til at finde frem til en ordning, der tager hensyn til modstående interesser.

Jeg kan kun udtale vor anerkendelse af det gode arbejde og den indsats, flere for-

skellige faktorer har ydet, og det både fra færøsk og de danske rigsmyndigheders side, i dette, det må indrømmes, alt andet end let løselige spørgsmål.

Jeg deler glæden over, at man også på Færøerne har fundet, at den opnåede ordning indebærer sådanne forbedringer og udvidede fangstmuligheder for det færøske fiskeri, at et betydeligt lagtingsflertal har godkendt den nye fiskerigrænse. Jeg håber, at det snart vil lykkes at nå noget tilsvarende for Grønlands vedkommende, hvor sagen jo også har meget stor betydning.

Gøting: Dette forslag er et godt eksempel på, at det kan nytte noget at tale sammen om tingene. Aftalen er et kompromis, der har kunnet komme i stand ved indrømmelser fra både britisk og dansk, herunder færøsk, side, og retsforbundet kan anbefale det foreliggende forslag.

Lynnerup Nielsen: Det foreliggende forslag til beslutning vil vel næppe helt tilfredsstille de færøske fiskeres interesser. Selv om lagtinget med et flertal, endog et betydeligt flertal, har godkendt den opnåede overenskomst, som er truffet efter forhandlingerne i London, indeholder denne overenskomst ikke den udvidelse af fiskeriterritoriet til de 12 sømil, som må være så afgørende og for mig at skønne også meget naturlig for den færøske befolkning, hvis erhvervsliv for den altovervejende dels vedkommende knytter sig til fiskeriet.

Denne overenskomst er jo, som det også siges af den højtærede minister, udtryk for en kompromisløsning, der ikke viser Danmarks principielle holdning med hensyn til fiskeriterritoriets udstrækning, hvad Danmark jo også har givet udtryk for på den internationale konference i Genève om den såkaldte retsorden på havet. Det siges i forslaget til beslutning, at den trufne ordning med England kun skal være midlertidig, og at ordningen kan opsiges efter et tidsrum af 3 år med et års varsel. Det må vel siges at være en fordel, at overenskomsten er tidsbestemt, og at den kan opsiges, så meget mere som den trufne ordning ikke kan være tilfredsstillende.

Om den konference, som FN skal lade afholde i foråret 1960, kan løse fiskerispørgsmålet, må foreløbig stå uvist hen.

[Lynerup Nielsen.]

Indtil nu har det faktisk vist sig umuligt at ordne fiskerigrænserne på sådanne internationale konferencer, og de enkelte nationer har selv fastlagt deres fiskerigrænser. For øjeblikket kæmper Island — og har i lang tid kæmpet — for sin tolvmilegrænse; Island har på samme måde som Færøerne specielle erhvervsforhold, der gør en tolvmilegrænse absolut berettiget.

Alt dette bevirker, at mit parti finder det meget betænkeligt, at der nu træffes aftale om en fiskerigrænse, der ikke kan være tilfredsstillende for Færøerne i betragtning af, at Danmark faktisk principielt er tilhænger af en tolvmilegrænse, og at det færøske fiskerispørgsmål særlig blev aktuelt, da Island bebudede udvidelse af sit søterritorium. Mit parti finder heller ikke den ordning heldig, at alle andre nationer, når undtages netop Storbritannien, må respektere en 12 miles søgrænse. En sådan aftale med en enkelt nation ser vi ikke som det bedste grundlag for en international konference om fiskerigrænser.

Aksel Larsen: Jeg mener, at man, alt taget i betragtning, kan være tilfreds med det resultat, der er opnået ved forhandlingerne om den færøske fiskerigrænse. Naturligvis, hvis det var et endeligt resultat, kunne man måske nok have kritiske bemærkninger at komme med; men det er jo netop ikke noget endeligt resultat, det er en midlertidig ordning, og der er vel udsigt til, at der bliver truffet en fornuftig ordning for hele Nordatlanten på den internationale konference, der er bebudet til afholdelse i 1960.

Jeg finder, der er grund til at anerkende de danske og færøske myndigheder, som har ført forhandlingerne. Det forekommer mig, at de har fået det bedst mulige ud af sagen. Jeg kan heller ikke se andet, end at det resultat, der er opnået for Færøernes vedkommende, må kunne hjælpe Island til også at få en for Island acceptabel ordning af sit fiskerigrænsespørgsmål.

Udenrigsministeren (Krag): Jeg vil gerne takke de ærede ordførere for den tilslutning, de har givet det foreliggende forslag til folketingsbeslutning. Jeg synes, det er rigtigt, at man giver udtryk for tilfredshed

med, at det på denne måde gennem forhandling med England er lykkedes at opnå en midlertidig ordning, som også Færøerne selv har kunnet godkende som tilfredsstillende. Vi må så håbe på, at den internationale konference i 1960 kan lede frem til den internationale løsning, vi alle venter. På samme måde kan man jo håbe på, at de løsninger, der her er nået, kan virke fremmende for en tilfredsstillende ordning af forholdene i de islandske farvande.

Jeg er glad for, at de ærede ordførere ikke fandt en udvalgsbehandling nødvendig, men indskrænkede sig til at stille nogle spørgsmål, som jeg skal forsøge at besvare ganske kort.

Det er rigtigt, som det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen sagde, at ordningen skal følges op med en kongelig anordning. Denne kongelige anordning skal formentlig komme samtidig med, at overenskomsten træder i kraft, og skal udstedes af statsministeriet. Jeg ser ikke, der kan være noget i vejen for, at sagen forhandles i det udenrigspolitiske nævn, og jeg skal meddele den højtærede statsminister, at der er fremført ønske herom.

Regeringen må mene, at de grunde, der taler for, at Færøerne får det brede fiskeriterritorium, også må tale for, at det samme bliver gældende for Grønlands vedkommende. Det er derfor regeringens agt at arbejde for at opnå den gunstigst mulige stilling for grønlænderne i denne henseende. Det er vort håb, at det må lykkes at få en almindelig international ordning, som altså derved vil komme til at omfatte Grønland, og det er regeringens tanke, forudsat at der ikke i mellemtiden opstår særlige forhold, at afvente resultatet af denne konference også for Grønlands vedkommende.

Det ærede medlem hr. Ole Bjørn Kraft fandt det rimeligt, at disse forhold blev drøftet i det udenrigspolitiske nævn eller måske i Grønlandsudvalget, og det synes jeg lyder rimeligt.

Det ærede medlem hr. Dupont spurgte, om man for Grønlands vedkommende ville ytre ønske om en fiskerigrænse beregnet ud fra de yderste skær efter lige basislinje, og det kan jeg svare ja til. Det må naturligvis være det krav, man i princippet må rejse.

Dermed tror jeg at have besvaret de spørgsmål, der blev stillet mig.

Forsvarsministeren (Poul Hansen): Det ærede medlem hr. Dupont stillede mig det spørgsmål, hvorledes vi fremover ville klare fiskeriinspektionen ved Færøerne. For tiden røgtes denne opgave af fregatten „Thetis“ og en kutter, og denne ordning må vi fortsætte med, indtil vi får nye skibe. Finansudvalget har for nylig givet tilslutning til bevillinger til bygning af to fiskeriinspektionsskibe. Disse to skibe er tænkt som erstatning for to, der udrangeres, deriblandt ikke „Thetis“. Når „Thetis“ og en anden fregat til sin tid skal udgå af flåden, må vi påregne til den tid at skulle have bygget endnu et par fiskeriinspektionsskibe. Når vi er kommet så vidt, vil vi have et af disse nye skibe til disposition ved Færøerne året rundt, og det bliver et mere effektivt fiskeriinspektionsskib end „Thetis“, bl. a. fordi det har større fart og vil blive udstyret med et par helikoptere og derfor, om jeg så må sige, har større aktionsradius. Om vi, når vi kommer så vidt, ud over et enkelt skib lejlighedsvis kan udvide fiskeriinspektionen med et skib mere, kan jeg ikke svare på i dag, men det er en mulighed. Realisationen af den vil afhænge af forskellige forhold, bl. a. personelsituationen i søværnet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Sagens overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Der er ikke mere på dagsordenen.

Udvalget angående forslag til lov om ophævelse af det amtskommunale fællesskab på Bornholm har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer er omdelt.

Udvalget angående forslag til lov om bekæmpelse af smitsomme sygdomme hos bier og om foranstaltninger til biavlens fremme har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 18. marts, kl. 13 med følgende dagsorden:

1) *Spørgsmål til ministrene.*

2) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om forsvarets organisation m. v.

3) *Tredje behandling af:*

Forslag til normeringslov for finansåret 1959-60.

4) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændringer i lov nr. 154 af 7. juni 1958 om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd.

5) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om pensioner, der er fastsat i henhold til de før 1. april 1958 gældende lønnings- og pensionslove.

6) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om afgift af motorkøretøjer m. v.

7) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om invaliderente m. v. til tilskadedkomne militære værnepligtige.

8) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om folkeforsikring. [Vedrørende lovforslaget om pension og hjælp til enker m. fl.].

9) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om offentlig forsorg. (Vedrørende hjælp til enlige mødre).

[Formanden.]10) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om sygehusvæsenet m. v.

11) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om statsstøtte til behandling og pleje af tuberkulose m. m.

12) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om udvandring.

Mødet hævet kl. 17⁴⁰.

73. møde.

Onsdag den 18. marts kl. 13.

Formanden: Udvalget angående forslag til lov om ændring i lov om vurdering og beskatning til staten af faste ejendomme har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer er omdelt.

Medlemmer af folketinget Ninn-Hansen, Erik Eriksen, Axel Kristensen, Lorentzen, Poul Møller, Sønderup, Poul Sørensen og Thestrup har meddelt mig, at de ønsker her i tinget mundtligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring i lov om arbejdsanvisning og arbejdsløshedsforsikring m. v.

Uden for dagsordenen giver jeg ordet til det ærede medlem hr. Ninn-Hansen, for at han som ordfører for forslagsstillerne kan fremsætte det anmeldte lovforslag.

Ordføreren for forslagsstillerne (Ninn-Hansen): Herved har jeg den ære for det høje ting på venstres og det konservative folkepartis vegne at fremsætte *forlag til lov om ændring i lov om arbejdsanvisning og arbejdsløshedsforsikring m. v.*

Lovforslaget, der omhandler anerkendelse af arbejdsløsheds-kasser, tilsigter at give alle

funktionærorganisationer adgang til at oprette arbejdsløsheds-kasser.

Bestemmelserne i § 7, stk. 1, 2. punktum, i den nugældende lov er hidtil blevet praktiseret på den måde, at organisationer ikke kunne opnå offentlig anerkendelse af en af dem oprettet arbejdsløsheds-kasse, såfremt der i forvejen fandtes en arbejdsløsheds-kasse inden for det pågældende fag eller inden for det pågældende stedlige område, og de har været en praktisk hindring for, at de funktionærorganisationer, hvis medlemmer er beskæftiget inden for de fag, der henhører under handels- og kontorområdet, kan opnå adgang til at oprette statsanerkendte arbejdsløsheds-kasser.

Nogen rimelig begrundelse for denne udelukkelse af de nyere funktionærorganisationer findes ikke.

Det er jo en kendsgerning, at der findes arbejdsløsheds-kasser med et medlemstal, der ikke er væsentlig større end den minimumsgrænse på 100 medlemmer, som loven foreskriver; der kan derfor ikke være megen mening i at forhindre de funktionærorganisationer, der har et væsentlig større antal medlemmer, i at oprette arbejdsløsheds-kasser, når der inden for andre områder findes så små kasser, som tilfældet er. Derfor foreslår vi, at bestemmelsen i lovens § 7, stk. 1, 2. punktum, udgår.

Det er i høj grad prisværdigt, at den enkelte funktionær på forsikringsmæssig basis søger at sikre sig mod tab i arbejdsløshedsperioder. Formålet med loven om arbejdsløshedsforsikring er at muliggøre denne sikring, og funktionærerne har et rimeligt krav på, at de ikke stilles ringere end andre.

Lovens formål kan imidlertid ikke få virkning for et stort antal funktionærer, så længe de er henvist til at indmelde sig i Handels- og Kontorfunktionærernes Arbejdsløsheds-kasse.

Som forholdene er i dag, har H. og K. inden for dette område et monopol på oprettelsen af arbejdsløsheds-kasser. Et monopol er altid vanskeligt at forsvare, og den måde, hvorpå H. og K. har forvaltet dette monopol, gør det bydende nødvendigt at få det afskaffet. Det er beklageligt, at den faglige organisation H. og K. har valgt at lade det politiske tilhørsforhold gå forud for funktionærernes egentlige interesser. Gennem tilslutning til De samvirkende Fag-